

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.5.77>

УДК 336.76:340.13(597)

О. М. Юркевич,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8172-0186>

Ю. С. Гурова,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки,
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4483-9938>

С. І. Лихолет,

*к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки,
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1480-8812>

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФІНАНСОВОЇ І ПРАВОВОЇ СИСТЕМ: KEYC В
КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОКТРИНИ ІСЛАМСЬКИХ ФІНАНСІВ**

O. Yurkevych,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Corporate Finance and Controlling,*

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Iu. Gurova,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
International Economics,*

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

S. Lykholet,

*PhD in Economics, Associate Professor of the Department of International
Economics,*

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

INTERCONNECTION BETWEEN THE FINANCIAL AND LEGAL SYSTEMS: A CASE STUDY IN THE CONTEXT OF RESEARCH ON THE DOCTRINE OF ISLAMIC FINANCE

У статті розглянуто системний взаємозв'язок між фінансовою та правовою системами в контексті розвитку ісламських фінансів у мусульманських країнах. Основну увагу приділено впливу рівня інтеграції норм ісламського права в національне законодавство на ступінь розвитку ісламського фінансового сектору. Запропоновано методичний підхід до класифікації країн за критерієм важливості ісламських фінансів у національній економіці та рівнем регуляторної підтримки. Проведено порівняльний аналіз 24 мусульманських країн із використанням кількісних і якісних індикаторів, що дозволило підтвердити гіпотезу про прямий зв'язок між рівнем правової підтримки ісламських фінансів і масштабом їх функціонування. Результати дослідження мають прикладне значення для розробки політик щодо інтеграції ісламських фінансових практик у

глобальну економіку та формування регуляторного середовища, сприятливого для їх подальшого розвитку.

The article explores the structural interdependence between financial and legal systems within the framework of Islamic finance, focusing on the extent to which Shariah norms are embedded in the national legal environments of Muslim-majority countries. The study investigates how the integration of Islamic legal principles into state regulatory frameworks influences the development, institutionalization, and sustainability of Islamic financial systems. A five-step methodological approach is employed, incorporating both quantitative and qualitative indicators such as the share of Islamic financial assets in total national assets, the number and relative scale of Shariah-compliant institutions, the volume and growth rate of Islamic financial services, and the presence of regulatory bodies supporting Islamic finance.

These indicators form the basis for classifying 24 Muslim countries according to the systemic importance of Islamic finance in their economies, distinguishing between markets with high, moderate, or low levels of institutional integration. The analysis also assesses the degree of regulatory and legislative support provided by governments, including the existence of specialized agencies, national strategies, tax incentives, and central bank engagement in supporting Shariah-compliant financial activities. Particular attention is given to the alignment between legal infrastructure and the operational needs of Islamic financial institutions.

The results of the study confirm a strong and statistically significant correlation between the depth of Shariah influence within the legal system and the prominence of Islamic finance within the national financial architecture. Countries with fully integrated Islamic legal systems tend to demonstrate more advanced and institutionally supported Islamic financial markets. However, the findings also indicate that legal determinants are not the only factor shaping development outcomes; macroeconomic stability, political context, population

size, demand for ethical finance, and international integration substantially affect market performance and investor confidence.

This study provides a conceptual foundation for further interdisciplinary research at the intersection of financial regulation, religious law, and development economics. It also offers practical implications for governments and policymakers seeking to enhance the role of Islamic finance as a vehicle for inclusive growth, ethical investment, and long-term financial resilience, both within Muslim-majority states and in secular jurisdictions exploring Islamic financial integration.

Ключові слова: міжнародна економіка, ісламські фінанси, фінансова система, правова система, ісламське право, регуляторна підтримка, фінансове регулювання, інституційна взаємодія, мусульманські країни.

Keywords: international economics, Islamic finance, financial system, legal system, Islamic law, regulatory support, financial regulation, institutional interaction, Muslim countries.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У контексті глобалізації та зростаючої ролі етичного інвестування ісламські фінанси все активніше позиціонуються як альтернативна модель, що поєднує фінансову стабільність з дотриманням релігійно-етичних норм. Водночас, ключовим викликом для розширення ісламських фінансових інструментів залишається їх правова інтеграція у національні та міжнародні регуляторні рамки. Відсутність уніфікованих правових стандартів, складність гармонізації *шаріатських* норм з конвенційним фінансовим законодавством та нерівномірність інституційної підтримки створюють бар'єри для повноцінного розвитку ринку.

Проблема ускладнюється ще й тим, що в багатьох мусульманських країнах вплив ісламського права на фінансову систему є різною. Це

зумовлює значні відмінності у регуляторній підтримці ісламських фінансів і, відповідно, – у рівні розвитку відповідних ринків. Водночас, з наукової точки зору, недостатньо дослідженою залишається проблема, яким чином ступінь нормативно-правової інтеграції ісламського права впливає на функціонування фінансового сектору.

Таким чином, постає потреба у комплексному аналізі взаємозалежності між правовою системою країни та станом розвитку ісламських фінансів, що є актуальним як для академічної спільноти, так і для практиків у сфері фінансового регулювання, банківської справи та інвестиційної діяльності. Результати такого аналізу можуть слугувати підґрунтям для формування політик, спрямованих на підвищення ефективності ісламських фінансових ринків та їх інтеграцію в міжнародну фінансову екосистему.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед наукових праць, присвячених дослідженню доктрини ісламських фінансів, варто відзначити роботи О. Мозгового, О. Субочева, О. Юркевич, які аналізують базові принципи функціонування ісламських фінансів, специфіку *шаріатських* норм та їхнє застосування в сучасних економіках. Численні дослідники даної проблематики наголошують на тому, що ефективне функціонування ісламських фінансів можливе лише за умови узгодженості фінансових практик з правовою системою відповідної країни. В їх працях розглядаються моделі регулювання, що забезпечують сумісність ісламських фінансових інструментів із національними законами, а також механізми, за допомогою яких ісламське право впливає на структуру та інституційне наповнення фінансових систем.

Проте, незважаючи на активний розвиток наукового інтересу до окремих елементів ісламських фінансів, залишається недостатньо дослідженим питання системної взаємодії фінансової і правової систем як цілісних інституційних структур. Зокрема, наявна прогалина у класифікації мусульманських країн за рівнем впливу шаріатських норм на національне фінансове регулювання та відсутність комплексних емпіричних моделей, що б ілюстрували цю залежність. У цьому контексті актуальним є дослідження

не лише формальної присутності ісламського права в національних правових системах, а й його впливу на функціонування фінансових інститутів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є виявлення закономірностей взаємозв'язку між рівнем інтеграції норм ісламського права в національні правові системи мусульманських країн та ступенем розвитку ісламських фінансів. У цих межах стаття має на меті:

- ідентифікувати фактори, що визначають системну важливість ісламського фінансового ринку в різних країнах;
- класифікувати мусульманські країни за рівнем розвитку ісламських фінансів та ступенем регуляторної підтримки;
- дослідити вплив правових передумов на динаміку інтеграції ісламських фінансових продуктів у глобальну фінансову систему.

Таким чином, дослідження спрямоване на комплексне осмислення ролі правових механізмів у стимулюванні сталого розвитку ісламських фінансів та формулювання рекомендацій щодо гармонізації нормативного середовища з урахуванням особливостей ісламського права.

Виклад основного матеріалу дослідження. Узагальнюючи, можна визначити мусульманську правову систему як таку, що заснована на релігійних принципах ісламу і регулюється нормами *шаріату*. Ця правова система охоплює багато аспектів суспільного і приватного життя і її метою (як декларується), є «забезпечення справедливості, моральних та етичних стандартів, підтримки гармонії у мусульманському суспільстві на основі релігійної етики». Проте, ступінь адаптації *шаріату* до сучасних умов та для відповідності глобальним стандартам варіюється залежно від країни.

Основна функція ісламського права полягає у збереженні зв'язку між законодавством мусульманської держави і його первинними джерелами (*Коран* і *Сунна*), але варто враховувати, що ісламське право постійно розвивається через використання таких інструментів, як *іджма* (консенсус) та *іджтихад* (тлумачення). Це дозволяє пристосовувати його до нових вимог, особливо в комерції чи міжнародному праві. Отже, незважаючи на те що

ісламська правова система і досі ґрунтується на догматичних принципах релігійно-етичного підходу, сучасна практика ісламської юриспруденції демонструє гнучкість через використання методів адаптації, результатом чого, власне, і є сучасна доктрина ісламських фінансів.

Виходячи з такої тези можна висунути **гіпотезу**, про те що розвиток і розповсюдження ісламських фінансів і важливість ісламського фінансового ринку безпосередньо залежить від ступеня впливу *шаріату* на правову систему. Країни, де правова система допускає або активно підтримує ісламські фінансові інститути (через закони та регуляторні практики), мають більш розвинений ісламський фінансовий ринок. Таким чином, логічний зв'язок полягає в тому, що чим більше правова система інтегрує та підтримує принципи ісламського права (що, власне, і забезпечує юридичну та інституційну підтримку для функціонування ісламських фінансів), тим вищим є розвиток та важливість для країни ісламського фінансового сектору.

З метою підтвердження або спростування даної тези проведемо дослідження щодо взаємозв'язку між: а) ступенем розвитку ісламського фінансового ринку для мусульманських країн (тобто ступенем його «важливості») та б) ступенем законодавчої та регуляторної підтримки, спрямованої на розвиток ісламських фінансів, яка своєю чергою, на базовому рівні визначається наявністю ісламської правової системи.

Крок перший.

Для оцінки розвитку ісламського фінансового ринку для країни можна запропонувати наступні показники:

1. Частка ісламських фінансових активів у загальному обсязі фінансових активів країни. Якщо частка ісламських активів висока, це свідчить про високу значущість ісламського фінансового сектору для економіки країни.

2. Кількість фінансових установ (банків, інвестиційних фондів, страхових компаній), що працюють відповідно до принципів шаріату, та

їхній розмір у порівнянні з конвенціональними фінансовими установами демонструють поширеність і значення ісламських фінансів.

3. **Обсяг ринку сукук.** Високий обсяг випусків сукук (державних та корпоративних) свідчить про розвиток і значущість цього ринку.

4. **Темпи зростання обсягу ісламських фінансових активів.** Наявність високих темпів зростання ринку ісламських фінансових послуг, як правило, свідчить про важливість цього сектору для країни.

На нашу думку, наведені показники допомагають визначити, наскільки значущими є ісламські фінанси для конкретної країни та наскільки вона є інтегрованою в ісламський фінансовий ринок.

Крок другий.

На основі *методу порівняльного аналізу показників* (або застосовуваний метод ще можна назвати як *метод інтегрального аналізу за ключовими індикаторами*, оскільки він передбачає об'єднання різних аспектів в єдине ціле для оцінки загального стану) зробимо оцінювання розвитку ісламського фінансового ринку для 24-х мусульманських країн. Послідовність етапів проведеного аналізу наведено на рисунку 1.

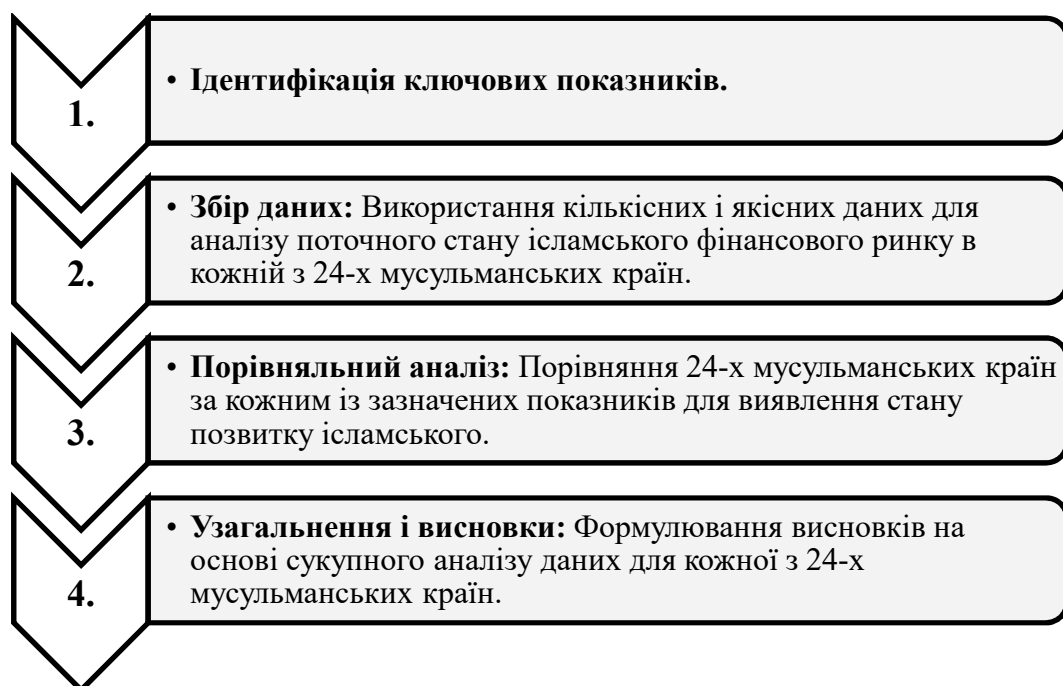

Рис. 1. Етапи методу порівняльного аналізу показників.

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано авторами.

Результати проведеного оцінювання розвитку ісламського фінансового ринку для 24-х мусульманських країн за обраними чотирма показниками надають змогу класифікувати ці країни за ступенем розвитку ісламського фінансового ринку для мусульманських країн, тобто ступенем його «важливості» \ «значущості» в їх фінансових системах.

Крок третій.

Для проведення *порівняльного аналізу* використовується *метод експертної оцінки в контексті емпіричного аналізу даних*, оскільки його засновано на інтерпретації емпіричних даних з пред'явленого джерела.

Послідовність етапів проведеного аналізу наведено на рисунку 2.

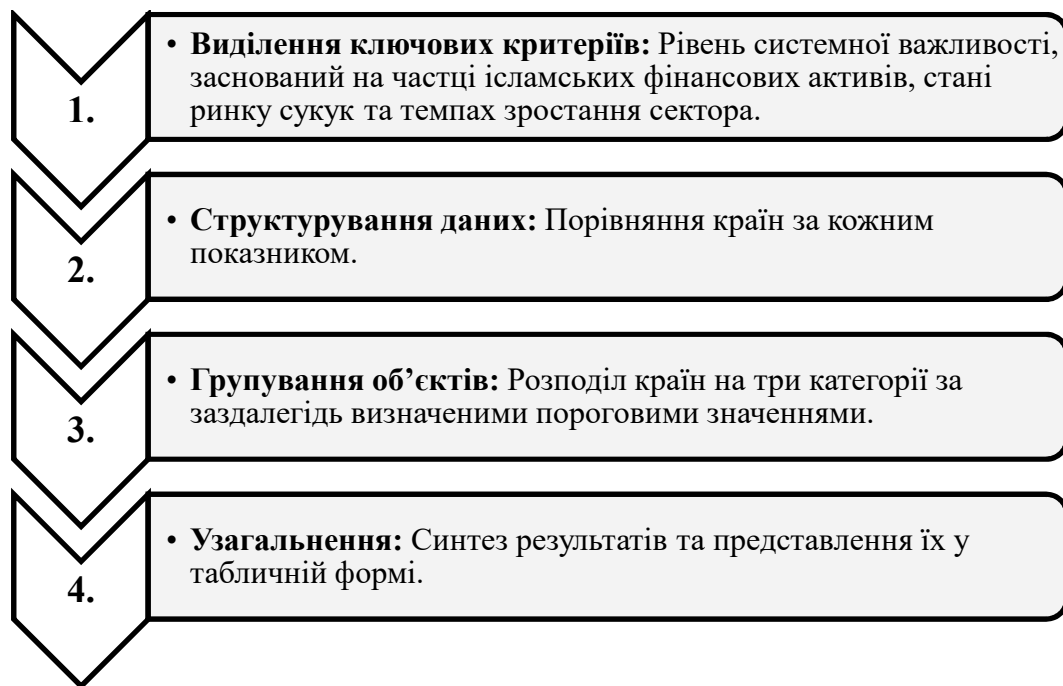

Рис. 2. Етапи методу експертної оцінки в контексті емпіричного аналізу даних.

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано авторами.

Для групування об'єктів пропонується розподіляти країни на три категорії за наступними пороговими значеннями:

- країни, де ісламські фінансові ринки домінують у банківській системі (частка активів $\geq 40\%$), мають розвинену інфраструктуру значний обсяг

сукук та темпи зростання індустрії ісламських фінансів – вищі за середні, отже → Мають **системну важливість**;

- Країни з часткою активів 20-40%, помірним зростанням та не численними ініціативами з підтримки та розвитку інфраструктури, отже → Мають **потенційно системну важливість у середньостроковому періоді**;
- Країни з часткою активів <20%, слабким ринком сукук, повільними темпами зростання індустрії ісламських фінансів, отже → Присутні частково, **проте не системно**.

Отже, групування об'єктів (розподіл країн на три категорії) та синтез результатів аналізу представлено в таблиці 1.

Таблиця 1. Класифікація мусульманських країн за рівнем системної важливості ісламських фінансових ринків.

Значущість ісламських фінансових ринків в мусульманських країнах		
Мають системну важливість	Мають потенційно системну важливість у середньостроковому періоді	Присутні частково, проте не системно
Саудівська Аравія, Іран, Судан, ОАЕ, Малайзія	Пакистан, Бахрейн, Кувейт, Єгипет, Бангладеш, Індонезія, Катар	Йорданія, Туреччина, Афганістан, Ірак, Сомалі, Алжир, Туніс, Марокко, Мавританія, Ємен

Джерело: складено авторами на основі [1-19].

Крок четвертий.

Зробимо оцінювання ступеня законодавчої та регуляторної підтримки, спрямованої на розвиток ісламських фінансів, яка на базовому рівні визначається наявністю ісламської правової системи. Під поняттям «регуляторна підтримка» розуміється ступень законодавчої, регуляторної та інституціональної підтримки. Це може включати існування спеціалізованих агентств, та нормативних актів спрямованих на розвиток ісламських фінансових ринків та установ.

Для вираження показників регуляторної підтримки пропонується використовувати кількісні і якісні параметри, які класифікують її як «висока», «помірна» або «низька». Основні критерії для класифікації такі:

1. Наявність спеціалізованих нормативних актів та агентств: у країнах з високою регуляторною підтримкою, із конкретними мандатами щодо регулювання та підтримки ісламського банкінгу і фінансових продуктів.

2. Впровадження ініціатив зі сталого фінансування: високий рівень підтримки можна виразити через ініціативи щодо розвитку суук. Ці ініціативи є показником гнучкості та прогресивності регуляторного середовища.

3. Ступінь інтеграції ісламського права у фінансове регулювання: країни з повністю ісламською правовою системою, можна віднести до високого рівня підтримки, оскільки ці країни повністю адаптували свою нормативну базу до вимог та принципів ісламського права.

4. Підтримка з боку центрального банку та наявність податкових пільг: наприклад, у країнах, де центральні банки підтримують ісламське фінансування через податкові пільги або субсидії, це вважається індикатором високої регуляторної підтримки.

Таким чином, класифікація регуляторної підтримки як «висока», «помірна» або «низька» характеризує ступень сприятливості умов для розвитку ісламських фінансів у конкретній країні.

Крок п'ятий.

Здійснимо синтез результатів аналізу щодо взаємозв'язку між регуляторною підтримкою, та значущістю ісламського фінансового ринку в мусульманській країні (таблиця 2).

Для цього порівнюємо результати класифікації країн за рівнем системної важливості ісламських фінансових ринків (Таблиця 1) та рівнем регуляторної підтримки.

Таблиця 2. Порівняльний аналіз значущості ісламських фінансових ринків та регуляторної підтримки в мусульманських країнах.

Значущість ісламських фінансових ринків в мусульманських країнах <i>(джерело: Таблиця 1)</i>		
Мають системну важливість	Мають потенційно системну важливість у середньостроковому періоді	Присутні частково, проте не системно
Саудівська Аравія, Іран, Судан, ОАЕ, Малайзія	Пакистан, Бахрейн, Кувейт, Єгипет, Бангладеш, Індонезія, Катар	Йорданія, Туреччина, Афганістан, Ірак, Сомалі, Алжир, Туніс, Марокко, Мавританія, Ємен
Аналіз оцінювання регуляторної підтримки ісламських фінансів у мусульманських країнах		
Мусульманські країни з високою регуляторною підтримкою	Мусульманські країни з помірною регуляторною підтримкою	Мусульманські країни з низькою регуляторною підтримкою
Саудівська Аравія, Іран, Судан, ОАЕ, Малайзія	Пакистан, Бахрейн, Кувейт, Єгипет, Бангладеш, Індонезія, Катар	Йорданія, Туреччина, Афганістан, Ірак, Сомалі, Алжир, Туніс, Марокко, Мавританія, Ємен

Джерело: складено авторами на основі [1-19].

Як видно з таблиці 2, існує чітка кореляція між цими двома факторами, отже підтверджується гіпотеза, що розвиток ісламських фінансів безпосередньо залежить від впливу шаріату на правову систему. Країни з повністю ісламською правовою системою (Іран, Судан, Саудівська Аравія) демонструють високий рівень розвитку ісламських фінансів і системну важливість ринків. В той же час, висока інтеграція принципів шаріату через спеціалізовані закони та регуляторні агентства забезпечує стабільний розвиток фінансових інституцій – регуляторне середовище сприяє залученню інвестицій у сектор ісламських фінансів, а ринки сукук успішно розвиваються, що демонструє важливість правових механізмів для розвитку специфічних продуктів ісламських фінансів.

Таким чином можна стверджувати, що **гіпотеза підтверджується**: розвиток і важливість ісламського фінансового ринку прямо пропорційні впливу шаріату на правову систему країни. Чим більше законодавча та

регуляторна система інтегрує принципи шаріату, тим вищим в країні є рівень розвитку ісламських фінансів.

Цілком є очевидним, що *шаріат не є єдиним фактором*, який впливає на розвиток ісламських фінансів, що підтверджується наявністю, так званих, «ісламських вікон» у конвенціональних банківських установах, які локалізовані у міжнародних фінансових центрах (Лондон, Франкфурт, Нью-Йорк тощо). Інші аспекти, такі як економічна стабільність, політичний контекст, рівень міжнародної інтеграції та попит на ісламські фінансові продукти, також відіграють важливу роль. Наприклад, Єгипет демонструє середній рівень розвитку ринку, незважаючи на майже відсутність ісламської правової системи. В той же час, Сомалі має повністю ісламське право як базу, але слабка економіка й відсутність регуляторної інфраструктури стримують розвиток ринку.

Крім того, мусульманські країни суттєво різняться за розмірами економіки, населенням, ступенем інтеграції у глобальний фінансовий ринок. Наприклад, Саудівська Аравія має великі економічні ресурси, що також сприяє розвитку ісламських фінансів, а не лише вплив шаріату; або країни з високою міжнародною інтеграцією (Малайзія, ОАЕ) отримують додаткові стимули для розвитку свої ісламських фінансових ринків маючи порівняно «світськи» правові системи.

Проте, в цілому, можна впевнено стверджувати, що «ісламські фінанси», як окрема підсистема глобального фінансового ринку, мають безпосередній зв'язок з ісламською правовою системою, яка на базовому рівні створює регуляторну підтримку спрямовану на розвиток ісламських фінансових інститутів і ринкової архітектури.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проведене дослідження підтвердило наявність тісного взаємозв'язку між рівнем інтеграції принципів *шаріату* у правову систему країни та ступенем розвитку ісламського фінансового ринку. Зокрема, країни з високим рівнем законодавчої та регуляторної підтримки демонструють значущу системну

роль ісламських фінансових інститутів, включаючи сегмент сукук. Це свідчить про визначальну роль правових механізмів у формуванні сприятливого середовища для функціонування фінансових продуктів, заснованих на принципах шаріату.

Однак результати аналізу також засвідчили, що вплив ісламського права не є єдиним фактором, який зумовлює успішність розвитку ісламських фінансів. На цей процес істотно впливають макроекономічна стабільність, рівень глобальної інтеграції країни, наявність інфраструктури та інституційна спроможність фінансової системи. Це дає підстави для подальшого комплексного вивчення взаємодії між економічними, політичними та правовими чинниками в контексті розвитку ісламських фінансових ринків.

Перспективним напрямом майбутніх досліджень є поглиблений аналіз впливу глобальних регуляторних стандартів, ініціатив фінансової інклюзії та цифрової трансформації на еволюцію інструментів ісламського фінансування. Окрема увага може бути приділена адаптації ісламських фінансових моделей у світських правових юрисдикціях, зокрема в умовах змішаних банківських систем, а також ролі сукук у забезпеченні сталого розвитку.

У контексті розширення географії застосування ісламських фінансів доцільним є формування методичних підходів до оцінки ефективності їх інтеграції в національні фінансові системи країн, що не належать до ОІК. Такі дослідження сприятимуть поглибленню міждисциплінарного діалогу між правознавцями, економістами та експертами з фінансових технологій щодо потенціалу ісламських фінансів у глобальній економіці.

Література

1. Moody's investors service. Global Islamic Finance Outlook 2023 // [Електронний ресурс]. URL: <https://ma.moody's.com/rs/961-KCJ-308/images/Islamic%20Finance%20Outlook%202023-pdf.pdf>

2. Islamic Financial Service Board (IFSB), Islamic Financial Services Industry: Stability Report, 2023 // [Электронный ресурс]. URL: https://www.ifsb.org/wp-content/uploads/2023/10/Islamic-Financial-Services-Industry-Stability-Report-2023_En.pdf

3. Market Data Forecast. Islamic Finance Market (2024-2032) // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.marketdataforecast.com/market-reports/islamic-finance-market>

4. Morocco World News. Despite Growth, Islamic Finance in Morocco Still Faces Big Challenges. Mar. 15, 2023 // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.marketdataforecast.com/market-reports/islamic-finance-market>

5. Mordor Intelligence (2023). Middle East Islamic Finance Market Size & Share Analysis – Growth Trends & Forecasts (2024-2029) // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/middle-east-islamic-finance-market>

6. cliffordchance.com (February 2022), The Development of Islamic Finance in Morocco and the Wider African Continent // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.cliffordchance.com/content/dam/cliffordchance/briefings/2022/01/client-briefing-islamic-finance-in-africa-february-2022.pdf>

7. LSEG, Data & Analytics. ICD – LSEG Islamic Finance Development Report 2023: Navigating Uncertainty, November 28, 2023 // [Электронный ресурс]. URL: https://solutions.lseg.com/IslamicFinance_ICD_LSEG

8. Islamic Finance News (2023, Sep. 19). News, figures and trends of Islamic finance development in Tunisia // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.islamicfinancenews.com/news-figures-and-trends-of-islamic-finance-development-in-tunisia.html>

9. Islamic Finance News. Annual Guide – 2023. // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.islamicfinancenews.com/supplements/ifn-annual-guide-2023>

10. LSEG, Data & Analytics. Global Islamic Liquidity Management Report 2023: Building a Robust and Resilient Ecosystem // [Электронный ресурс]. URL:

<https://www.lseg.com/en/data-analytics/islamic-finance/report-global-islamic-liquidity-management-2023>

11. 6w research (2023). Libya Islamic Finance Market (2024-2030) | Share, Outlook, Growth, Value, Competitive Landscape, Segmentation, Industry, Forecast, Size & Revenue, Analysis, Companies, Trends // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.6wresearch.com/industry-report/libya-islamic-finance-market>

12. Mordor Intelligence (2023). Middle East Islamic Finance Market Size & Share Analysis – Growth Trends & Forecasts (2024-2029) // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/global-islamic-finance-market/market-size>

13. Virtue Market Research. Islamic Finance Market Size (2025– 2030), (2024, December) // [Электронный ресурс]. URL: <https://virtuemarketresearch.com/report/islamic-finance-market>

14. 6w research (2024). Sudan Islamic Finance Market (2024-2030) | Competitive Landscape, Size & Revenue, Share, Companies, Industry, Trends, Analysis, Growth, Forecast, Segmentation, Outlook, Value // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.6wresearch.com/industry-report/sudan-islamic-finance-market>

15. Intellect Markets (2024), Islamic Finance Market Research Report – Size, Share, Growth, Trends, and COVID19 Impact Analysis | Forecast (2024 – 2030) // [Электронный ресурс]. URL: <https://intellectmarkets.com/report/islamic-finance-market>

16. Zawya (March 14, 2024). Islamic banking in Egyptian market hits \$12.53bln in 2023 // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.zawya.com/en/islamic-economy/islamic-finance/islamic-banking-in-egyptian-market-hits-1253bln-in-2023-mnzwuvq3>

17. Daily News Egypt (2023). Islamic finance in Egyptian market exceeds EGP 600bn in 1H 2023: El-Beltagy // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.dailynewsegypt.com/2023/08/23/islamic-finance-in-egyptian-market-exceeds-egp-600bn-in-1h-2023-el-beltagy/>

18. Daily News Egypt (2023). Islamic banking in Egyptian market hits EGP 606bn in 2023 // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.dailynewsegypt.com/2024/03/14/islamic-banking-in-egyptian-market-hits-egp-606bn-in-2023/>

19. Business Today (2023). Egyptian Islamic banking sector grows 25% YoY in March | Islamic Finance // [Электронный ресурс]. URL: <https://www.businesstodayegypt.com/Article/1/2523/Egyptian-Islamic-banking-sector-grows-25-YoY-in-March-Islamic>

References

1. Moody's Investors Service (2023), "Global Islamic Finance Outlook 2023", available at: <https://ma.moodys.com/rs/961-KCJ-308/images/Islamic%20Finance%20Outlook%202023-pdf.pdf> (Accessed 12 May 2025).

2. Islamic Financial Service Board (2023), "Islamic Financial Services Industry: Stability Report", available at: https://www.ifsb.org/wp-content/uploads/2023/10/Islamic-Financial-Services-Industry-Stability-Report-2023_En.pdf (Accessed 12 May 2025).

3. Market Data Forecast (2024), "Islamic Finance Market (2024–2032)", available at: <https://www.marketdataforecast.com/market-reports/islamic-finance-market> (Accessed 12 May 2025).

4. Morocco World News (2023), "Despite Growth, Islamic Finance in Morocco Still Faces Big Challenges", available at: <https://www.marketdataforecast.com/market-reports/islamic-finance-market> (Accessed 12 May 2025).

5. Mordor Intelligence (2023), "Middle East Islamic Finance Market Size & Share Analysis – Growth Trends & Forecasts (2024–2029)", available at: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/middle-east-islamic-finance-market> (Accessed 12 May 2025).

6. Clifford Chance (2022), “The Development of Islamic Finance in Morocco and the Wider African Continent”, available at: <https://www.cliffordchance.com/content/dam/cliffordchance/briefings/2022/01/client-briefing-islamic-finance-in-africa-february-2022.pdf> (Accessed 12 May 2025).

7. LSEG, Data & Analytics (2023), “ICD – LSEG Islamic Finance Development Report 2023: Navigating Uncertainty”, available at: https://solutions.lseg.com/IslamicFinance_ICD_LSEG (Accessed 12 May 2025).

8. Islamic Finance News (2023), “News, Figures and Trends of Islamic Finance Development in Tunisia”, available at: <https://www.islamicfinancenews.com/news-figures-and-trends-of-islamic-finance-development-in-tunisia.html> (Accessed 12 May 2025).

9. Islamic Finance News (2023), “Annual Guide – 2023”, available at: <https://www.islamicfinancenews.com/supplements/ifn-annual-guide-2023> (Accessed 12 May 2025).

10. LSEG, Data & Analytics (2023), “Global Islamic Liquidity Management Report 2023: Building a Robust and Resilient Ecosystem”, available at: <https://www.lseg.com/en/data-analytics/islamic-finance/report-global-islamic-liquidity-management-2023> (Accessed 12 May 2025).

11. 6w Research (2023), “Libya Islamic Finance Market (2024–2030)”, available at: <https://www.6wresearch.com/industry-report/libya-islamic-finance-market> (Accessed 12 May 2025).

12. Mordor Intelligence (2023), “Global Islamic Finance Market Size & Share Analysis – Growth Trends & Forecasts (2024–2029)”, available at: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/global-islamic-finance-market/market-size> (Accessed 12 May 2025).

13. Virtue Market Research (2024), “Islamic Finance Market Size (2025–2030)”, available at: <https://virtuemarketresearch.com/report/islamic-finance-market> (Accessed 12 May 2025).

14. 6w Research (2024), “Sudan Islamic Finance Market (2024–2030)”, available at: <https://www.6wresearch.com/industry-report/sudan-islamic-finance-market> (Accessed 12 May 2025).

15. Intellect Markets (2024), “Islamic Finance Market Research Report – Size, Share, Growth, Trends, and COVID-19 Impact Analysis | Forecast (2024–2030)”, available at: <https://intellectmarkets.com/report/islamic-finance-market> (Accessed 12 May 2025).

16. Zawya (2024), “Islamic Banking in Egyptian Market Hits \$12.53bln in 2023”, available at: <https://www.zawya.com/en/islamic-economy/islamic-finance/islamic-banking-in-egyptian-market-hits-1253bln-in-2023-mnzwuvq3> (Accessed 12 May 2025).

17. Daily News Egypt (2023), “Islamic Finance in Egyptian Market Exceeds EGP 600bn in 1H 2023: El-Beltagy”, available at: <https://www.dailynewsegypt.com/2023/08/23/islamic-finance-in-egyptian-market-exceeds-egp-600bn-in-1h-2023-el-beltagy/> (Accessed 12 May 2025).

18. Daily News Egypt (2024), “Islamic Banking in Egyptian Market Hits EGP 606bn in 2023”, available at: <https://www.dailynewsegypt.com/2024/03/14/islamic-banking-in-egyptian-market-hits-egp-606bn-in-2023/> (Accessed 12 May 2025).

19. Business Today (2023), “Egyptian Islamic Banking Sector Grows 25% YoY in March”, available at: <https://www.businesstodayegypt.com/Article/1/2523/Egyptian-Islamic-banking-sector-grows-25-YoY-in-March-Islamic> (Accessed 12 May 2025).

Стаття надійшла до редакції 13.05.2025 р.